

**Vormgeven aan grootschalig
en specialistisch optreden
Brandweer Nederland**

Vormgeven aan grootschalig en specialistisch optreden Brandweer Nederland

**Samen
grensverleggend**

Grootschalig en specialistisch
optreden Brandweer Nederland

Inhoudsopgave

Inleiding	9
Hoofdstuk 1 Waarom grootschalig en specialistisch brandweer optreden anders organiseren?	11
 Hoofdstuk 2 Risicogericht: we weten op welke risico's we ons richten	13
 Hoofdstuk 3 Samen: we pakken samen de risico's aan	15
 Hoofdstuk 4 Slim: we pakken het slim aan	17
 Hoofdstuk 5 Regie: we houden regie op wat we doen en wat we bereiken	18
Hoofdstuk 6 Wat gaan we doen?	19

Maandag 21 december 2015:

grote lekkage watertransportleiding veroorzaakt enorme ravage in Juinen.

In de vroege ochtend van maandag 21 december 2015 ontstaat in het centrum van Juinen, een middelgrote stad in Nederland, een enorme ravage. Oorzaak: een zogeheten sinkhole, ontstaan door een lekkage aan een grote watertransportleiding, waardoor de ondergrond is weggespoeld. De middeleeuwse klokkentoren is wonder boven wonder blijven staan, maar met name de panden zijn verzakt en deels ingestort. Het geheel toont als een naoorlogs beeld. Gebouwen, zoals het volkshuis, zijn deels ingestort, andere zijn ernstig beschadigd. Leidingen voor gas en water zijn gescheurd. De schade is groot. Hoeveel mensen zich hebben kunnen redden is nog onbekend. Ook of er slachtoffers zijn en hoeveel.

De regionale brandweer schaaft razendsnel op naar Grip 3. De meldkamer krijgt het signaal dat het om instortingen gaat en dat er mogelijk veel slachtoffers zijn. Direct na deze melding stuurt de meldkamer een voorwaarschuwing uit naar het Specialisme Technische Hulpverlening (STH) en naar het Kennis & Expertisenetwerk van dit specialisme. De meldkamer meldt aan de regionale brandweer dat de voorwaarschuwing is uitgegaan. Regio Hollands Midden stuurt alvast zijn kwartiermaker STH naar Juinen.

Naast de eigen regionale basispelotons wordt bijstand gevraagd aan de buurregio's voor het inzetten van hun basispelotons en pelotons Technische Hulpverlening. Ook verzoekt de brandweer om de teams STH in te schakelen. De meldkamer zet de voorwaarschuwing om in een daadwerkelijke waarschuwing. De kwartiermaker arriveert bij het CoPI en meldt zich bij de CoPI-leider met de vraag of de STH-teams kunnen assisteren en waar.

Samen met de pelotonscommandant van het zwaarst getroffen vak inventariseert de kwartiermaker de situatie. Hij adviseert het CoPI om ook de specialistische teams van de regio's IJsselland en Midden- en West-Brabant te alarmeren en het team USAR.NL te laten operationaliseren. Vanuit het specialisme netwerk Technische Hulpverlening zijn inmiddels twee deskundigen, waaronder een externe expert Instorting/Aardbevingen, aangeschoven bij het CoPI en het ROT om hen te adviseren en te ondersteunen waar nodig.

Als eerste arriveert het team STH uit de Veiligheidsregio Hollands Midden. De specialisten worden onmiddellijk gekoppeld aan het inzetvak (op basis van verkenning), hoek Brink / dorpsstraat. Op die plek is het pand, waar op de begane grond het café Volksvlucht is gehuisvest, grotendeels ingestort. Het vermoeden bestaat dat zich in het pand nog mensen bevinden. Over hun situatie en of het mogelijk is om contact te maken is nog niets bekend.

Het team STH assisteert de aanwezige pelotons met hun expertise, vaardigheden en materieel. Ook het USAR.NL is inmiddels gearriveerd met een team om aanvullend te ondersteunen en te adviseren.

Na acht uur geeft de brandweer het sein 'incident meester'.

Inleiding

Dit onderliggende document beschrijft waarom wij, Brandweer Nederland, toe willen werken naar een nieuwe vorm van samenwerken en hoe we dat willen doen. Het beschrijft de gewenste situatie, ook wel blauwdruk genoemd, aan de hand van vier thema's: risicogericht, samen, slimmer en regie. De antwoorden op de vraag 'Wat we de komende periode gaan doen' zijn beschreven in het laatste hoofdstuk. Maar onze primaire doelen zijn helder: minder incidenten, minder slachtoffers, minder schade.

Door gebruik te maken van de kennis en expertise, en door samen te werken in netwerkverband op basis van de landelijke risico's die in kaart zijn gebracht. Het op deze manier inrichten van het grootschalig en specialistisch optreden is een logische uitwerking van de visie van de Raad van Brandweercommandanten (RBC) op de toekomst van de brandweer: 'Brandweer over morgen'.

De visies van de RBC op grootschalig brandweeroptreden (GBO; 2012) en op specialistisch brandweeroptreden (SO; 2013), de doorontwikkelingen van expertregio's en het document Specialistisch optreden op Maat (2012), zijn de kaders voor het programma 'Samen werken aan grootschalig en specialistisch optreden'. Dit programma is ondergebracht bij de Programmaraad Incidentbestrijding en is de paraplu waaronder het grootschalig en specialistisch brandweeroptreden de komende jaren worden gerealiseerd.

We hebben er voor bewust voor gekozen om de uitwerking van beide visies in één programma onder te brengen. Beiden gaan immers over interregionale en landelijke samenwerking. Door grootschalig en specialistisch brandweeroptreden samen te brengen in één programma, ontstaat samenhang en eenduidigheid.

Vier thema's

Het programma wordt uitgevoerd aan de hand van vier thema's: risicogericht, samen, slimmer en regie. Samengevat: we brengen eerst de vraag in kaart door het inventariseren en analyseren van de landelijke risico's en deze te differentiëren in drie risicocategorieën. Op basis van deze inventarisatie kan de RBC regie voeren en bijsturen op de risicogerichte doelen. De twee thema's Samen en Slimmer staan voor het gezamenlijk oppakken en uitwerken van het grootschalig brandweeroptreden en het bouwen van de landelijke specialismen. Samen werken en creëren, slim gebruik maken van bestaande initiatieven en netwerken. En de kennis en expertise verbinden aan de te ontwikkelen specialismen via organisatienetwerken: de specialistische Kennis & Expertise netwerken (K&E netwerken).

Samen bouwen aan een organisatienetwerk

Het uitgroeien naar een organisatienetwerk kost tijd en ruimte. Tijd om samen te bouwen en ruimte om te leren in en van de praktijk. Maar dat is wel wat ons voor ogen staat: het uitbouwen van bestaande netwerken en verbinden in kennis & expertisenetwerken, het uitwerken van bestaande initiatieven tot volwaardige specialismen en leren in de praktijk door middel van 'bouwen': het samen ontwikkelen en creëren van landelijke specialismen en grootschalig optreden. Een goed voorbeeld hiervan is de realisatie van het specialisme Technische Hulpverlening, dat met en door het veld is ontwikkeld en in 2015 operationeel zal zijn, maar niet 'af'. De komende jaren zal dit specialisme zich verder ontwikkelen door gezamenlijk te leren van de opgedane kennis en ervaringen.

De komende jaren wordt het programma Samen werken aan grootschalig en specialistisch optreden Brandweer Nederland verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

Dit document, de gewenste situatie - ofwel blauwdruk - is de basis voor het programma. Het is geen statisch geheel, maar een dynamisch document, dat steeds op basis van nieuwe inzichten zal worden aangepast en verrijkt met de ontwikkelingen in de praktijk.

Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk gaat over het *waarom*: waarom wij als Brandweer Nederland willen werken aan een andere vorm van samenwerken van grootschalig en specialistisch optreden. De vier daaropvolgende hoofdstukken beschrijven aan de hand van de vier thema's Risicogericht, Samen, Slimmer en Regie de *hoe-vraag*: de wijze waarop we dit willen realiseren. En ten slotte, in hoofdstuk 6, zijn kort en kernachtig de belangrijkste activiteiten benoemd, die gezamenlijk het antwoord vormen op de vraag: *Wat willen we bereiken?*

Hoofdstuk 1 Het waarom?

Waarom we grootschalig en specialistisch brandweeroptreden anders organiseren

Pasen 2014: een van de grootste natuurbranden van de afgelopen jaren legt op de Veluwe ruim 350 hectare natuurgebied in as. De schade is groot.

23 april 2014: er woedt een grote scheepsbrand op de trawler SCH-118. Er zijn slachtoffers en grote zorg of mogelijk grote delen van Den Haag moeten worden ontruimd.

In de avond van 24 augustus 2014 ontstaat er brand in een tankstation in Eindhoven. De brand ontwikkelt zich razendsnel en slaat over naar een winkel met motorkleding, direct gelegen onder een flat. Het vuur tast de funderingen aan. Besloten wordt tot ontruiming van het gebouw. Het nabij gelegen ziekenhuis ondervindt grote hinder van de rookontwikkeling. Tot ontruiming hoeft niet te worden besloten. De schade en maatschappelijke impact zijn groot.

Een grote brand legt op 1 oktober 2014 in de wijk Benoordenhout van Den Haag een ijzerwinkel in as. De brand gaat gepaard met veel rookontwikkeling die door de aanwakkerende wind moeilijk onder controle is te krijgen. Er ontstaat een tekort aan bluswater. De brand wordt bedwongen met ondersteuning van de buurregio en grootschalig watertransport.

Vier voorbeelden van grootschalige incidenten uit de afgelopen periode, waarbij de regionale brandweerkorpsen ondersteuning kregen van pelotons uit de buurregio's, waaronder natuurbrandbestrijdingspelotons. Specialisten en experts van de brandweer, Defensie en anderen stonden de getroffen regio's bij. Incidenten zoals deze twee laten zien dat er geen regionale grenzen zijn en de samenleving complexer en kwetsbaarder wordt.

Samenwerken omdat we dat als Brandweer Nederland willen. Omdat we daarmee sterker zijn en minder kwetsbaar. Gebruikmakend van de eigen expertise en ervaringen en die van andere deskundigen in binnen- en buitenland. Daarmee wordt bereikt wat wij maatschappelijk beogen met Brandweer over morgen: minder incidenten, minder slachtoffers, minder schade. Daar doen we het voor.

We geloven dat door intensief samen te werken bij grootschalig en specialistisch optreden er winst wordt geboekt op doelmatigheid en doeltreffendheid. Het gaat immers over de risicocategorie 'Kleine kans, groot effect'. Juist die uitzonderingen vragen om maatwerk.

Drie kernelementen uit de visie Brandweer over morgen zijn de pijlers voor het inrichten van interregionale en landelijke samenwerking:

- Risicodifferentiatie: met het differentiëren van (regionale) risico's leveren we maatwerk, op het niveau dat nodig is.
- Landelijk samenwerken door middel van een organisatienetwerk.
- Opbouwen en bundelen van kennis, innovatie en het toepassen van technologie.

In de inleiding werden ze al benoemd: de vier thema's waarlangs de interregionale en landelijke samenwerking wordt vormgegeven en die in de volgende hoofdstukken verder worden uitgewerkt.

Risicogericht

We sturen op risico's dankzij een landelijke (brandweer)risicokaart. Risicogericht dus in plaats van aanbodgericht. We maken daarbij slim gebruik van Big Data en andere relevante bronnen.

Samen

We werken samen als Brandweer Nederland, omdat we dat willen en hierin geloven. Dit doen we door het opbouwen van netwerken waar kennis en ervaringen samenkomen en worden ondersteund.

Slim

We pakken het zo slim mogelijk aan, we innoveren daar waar mogelijk en nodig en delen kennis. We leren door te doen.

Regie

De RBC stuurt op de doelen, gebaseerd op de risico's en stelt de middelen beschikbaar.

Samenvatting: waarom anders organiseren

- De 25 regio's, verbonden in Brandweer Nederland, willen grootschalige, en complexe incidenten risicogericht bestrijden via specialistische organisatienetwerken.
- De uitgangspunten hiervoor staan beschreven in de visie Brandweer over morgen. De kaders zijn aangereikt vanuit de visies op grootschalig en specialistisch optreden, en vanuit het rapport Specialisme op Maat. Ook wordt voortgebouwd op de ontwikkeling van expertregio's.
- Vier thema's zijn leidend: risicogericht, samen, slim en regie.
- Brandweer Nederland, de Raad van Brandweercommandanten, de regio's en IFV werken samen omdat we er in geloven (niet omdat het moet).
- Voor het inrichten van de interregionale samenwerking wordt gebruik gemaakt van de primaire, ondersteunende en sturende processen.
- De regio's participeren in het programma op basis van inspraak en gezamenlijkheid.
- Ontwikkelen vanuit de praktijk (zie voorbeeld STH), waarin (bestaande) initiatieven op basis van de keuzes van de RBC verder worden uitgewerkt en bijgesteld.
- De regio's anticiperen op de eigen specifieke risico's.

Hoofdstuk 2 Risicogericht

We weten op welke risico's we ons richten

De basiszorg voor de brandweer bestaat uit de vier kerntaken: brandbestrijding, technische hulpverlening, incidentbestrijding ongevallen gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Het grootschalig en specialistisch optreden komen daar uit voort. Maar wat is er nu precies nodig, en moeten alle korpsen hetzelfde kunnen? Is het nodig dat alle regio's over zogenaamde Cobra-blusteamen beschikken of is er mogelijk onderscheid aan te brengen?

Het is onze maatschappelijke taak om branden en ongevallen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. Wat zijn de oorzaken en wat zijn de gevolgen? Als we de risico's kennen, weten we ook hoe we de kans op een brand of ongeval kunnen verkleinen en hoe we de gevolgen van een brand of ongeval kunnen beperken.

Landelijk brandweerrisicoprofiel

Elke regio heeft in kaart gebracht wat de specifieke risico's zijn in het eigen verzorgingsgebied en daaraan een crisisplan gekoppeld. Door de regionale risicoprofielen te verdiepen met de vier kerntaken van de brandweer en te verwerken tot een landelijk brandweerrisicoprofiel krijgen we meer inzicht in de regionale en daarmee de landelijke brandweerrisico's. We maken daarbij slim gebruik van informatie uit verschillende openbare en gesloten databronnen en brandweerbronnen. Bijvoorbeeld informatie uit WOZ (Waardering Onroerende Zaken) en GIS (geografisch informatiesysteem) en koppelen deze informatie. Dus zowel aan de regionale risico's als aan de brandweerrisico's die interregionaal en landelijk spelen.

Drie risicocategorieën

Wat ook bijdraagt aan het inzichtelijk maken van de brandweerrisico's en het sturen daarop is het onderverdelen van de risico's en het brandweeroptreden. Zodat duidelijk wordt dat bepaalde risico's onder de basisbrandweezorg vallen of interregionaal, of landelijk kunnen worden opgepakt. We hebben bij deze indeling in drie categorieën ook gekeken naar effecten op de samenleving.

1. Grote kans, klein effect

Met deze categorie heeft elke regio vrijwel dagelijks te maken, zijnde onderdeel van de basisbrandweezorg.

2. Gemiddelde kans, gemiddeld effect

Risico's die niet dagelijks voorkomen. Deze kunnen regio's met elkaar oplossen door middel van interregionale samenwerking. Bijvoorbeeld een grote brand waarbij de regio de eerste pelotons inzet en hulp vraagt bij de buurregio's. Of een grote kop-staartbotsing waarbij technische hulpverlening wordt geboden, maar die vanwege de omvang interregionale hulp vereist.

3. Kleine kans, groot effect

Risico's waarbij de kans klein is dat ze zich voordoen, maar zodra ze werkelijkheid worden, zijn de bestuurlijke en maatschappelijke effecten groot. Doordat de kans zo klein is, is het efficiënter en slimmer om hiervoor een landelijk specialisme te ontwikkelen. Bijvoorbeeld het specialisme Technische hulpverlening.

Het thema Risicogericht is succesvol als er een landelijke risicoprofiel van de brandweerrisico's is ontwikkeld waarop de RBC kan sturen en doelen kan stellen.

Samenvatting: risicogericht

- We hebben landelijk (en geografisch) zowel de risico's als de brandweerrisico's in kaart gebracht, waardoor ook de regionale (brand)risico's inzichtelijk zijn gemaakt.
- We weten op welke brandweerrisico's we ons richten omdat we ze, gebruikmakend van Big Data, hebben geïnventariseerd en daardoor de vraag kennen. Het gaat daarbij niet alleen om incidentbestrijding maar ook om risicobeheersing: het managen van de risico's.
- We werken samen op het niveau dat bij de drie risicocategorieën past: regionaal (grote kans / klein effect), interregionaal (gemiddelde kans / gemiddeld effect), landelijk (kleine kans / groot effect).
- We werken risicogericht in plaats van aanbodgericht.

Hoofdstuk 3 Samen

We pakken samen de risico's aan

De RBC stelt op basis van de in kaart gebrachte risico's vast welke specialismen we gezamenlijk gaan ontwikkelen en wat de doelen zijn. Hierbij gaat het niet alleen om het bestrijden van incidenten, grootschalig of specialistisch, maar ook om het beheersen van de risico's. Meerdere doelen dus, bepaald door de RBC, op basis van de beschikbare gegevens.

Bij het ontwikkelen van een specialisme, inclusief grootschalig optreden, maken we gebruik van de kennis en expertise uit verschillende disciplines van Brandweer Nederland en, waar nodig, daarbuiten. Deze experts verbinden we met elkaar door het inrichten van een Kennis en Expertise (K&E) netwerk, specifiek voor het betreffende specialisme. Daarmee organiseren we ook een dwarsverband tussen de verschillende vakgroepen en netwerken van Brandweer Nederland. Ook voor het grootschalig brandweeroptreden (GBO) richten we een K&E netwerk in (op basis van risico's en doelen) dat het systeem actueel houdt en dat de regio's ondersteunt bij het inrichten en vormgeven van het GBO (interregionale pelotons en logistieke samenwerking).

Netwerkregisseur

Een netwerkregisseur faciliteert en ondersteunt de K&E netwerken. Zit deze ook voor en heeft oog voor de uiteenlopende, soms tegenstrijdige belangen van de verschillende disciplines. De netwerkregisseur biedt deze ondersteuning vanuit het IFV, heeft geen belang en is een generalist die vanuit de eigen competenties het K&E netwerk stimuleert en faciliteert en de verschillende disciplines kent. Het is ook de netwerkregisseur die zorgt voor de rapportages aan de RBC. In het hierboven genoemde voorbeeld is de netwerkregisseur de schakel die de verschillende disciplines aan elkaar verbindt. Op hun beurt worden de verschillende netwerkregisseurs ondersteund vanuit het Facilitair Dienstencentrum van het IFV.

Thema gedreven netwerkstructuur

Dit betekent voor Brandweer Nederland: werken door middel van thema's in een netwerkstructuur. De huidige netwerken zijn nu ingericht op basis van de veiligheidsketen. Bij de in te richten K&E netwerken gaat het om de uitwerking van het thema samen: specialistisch samenwerken. Het ontwikkelen en in stand houden van landelijke specialismen. Dit zal tijd en energie vragen. Maar het sturen van de RBC op de risico's en het benoemen van doelen in de vorm van de te ontwikkelen specialismen zorgt voor de richting en kaders.

Operationele structuur

De K&E netwerken richten een operationele structuur in op landelijk niveau. Dit kan variëren van daadwerkelijke operationele teams (bijvoorbeeld het landelijk specialisme Technische Hulpverlening) tot de functie van kwartiermaker/ liaison die de beschikbare kennis en expertise operationeel kan ontsluiten. Vooralsnog richten we ons op de vier kerntaken van de brandweer, mogelijk dat we in de toekomst een aantal netwerken multidisciplinair inrichten. De K&E netwerken ontwikkelen zichzelf, door bijvoorbeeld relevante informatie uit binnen- en buitenland te halen.

De K&E netwerken ontwikkelen de specialismen die nodig zijn om de risico's af te dekken. Met en door het veld. Ook hier is het specialisme Technische Hulpverlening een goed voorbeeld: met elkaar ontwikkelen, waar nodig met andere partijen, zoals USAR.NL, ProRail en het Duitse THW, en bijstellen op basis van praktijkervaringen.

En als laatste onderwerp van dit thema: het inrichten van landelijke logistieke samenwerking. Rondom de basisbrandweezorg en straks ook voor het grootschalig brandweeroptreden, zijn er logistieke processen, zoals bevoorrading of watertransport. Hiervoor wordt landelijke samenwerking vormgegeven, waarbij een koppeling wordt gemaakt met het IFV (kennis, faciliteren).

Het thema Samen is succesvol is als experts en organisaties doelgericht samenwerken in Kennis & Expertisenetwerken.

Samenvatting: samen

- We werken samen om de risico's aan te pakken. De RBC bepaalt welke risico's op landelijke schaal worden aangepakt (doelen bepalen). Waarbij meerdere doelen mogelijk zijn en gericht op zowel risicobeheersing als op incidentbestrijding.
- Op basis van de doelen weten we welke experts uit de regio's we nodig hebben om de risico's aan te pakken.
- De netwerken en vakgroepen van Brandweer Nederland gebruiken we om de experts te identificeren.
- We sluiten aan en zoeken verbinding bij en met andere projecten zoals RemBrand, Visie Risicogerichtheid, actualisatie Brandweer Over Morgen en de Brandweerdoctrine.
- De experts verbinden we in een (organisatie)Kennis & Expertisenetwerk (K&E netwerken), zodat kennis en expertise worden gedeeld en verrijkt.
- Een netwerkregisseur ondersteunt de organisatienetwerken. De netwerkregisseurs werken in gezamenlijkheid en stemmen met elkaar af. Zij krijgen daarbij ondersteuning van het FDC van het IFV.
- Inrichten van logistieke samenwerking.

Hoofdstuk 4 Slim

We pakken het slim aan

Onder het thema Slim vallen verschillende onderwerpen. Zoals de K&E netwerken, innovatie en het verder ontwikkelen van de bestaande visies op de kerntaken van de brandweer voor de uitwerking van grootschalig en specialistisch optreden.

We stimuleren de K&E netwerken om de beschikbare kennis te verrijken met kennis uit onderzoeken, universiteiten en andere partijen, en om op werkbezoek te gaan in binnen- en buitenland. We stimuleren kortom alles wat bij kan dragen om de vakbekwaamheid en inzichten die nodig zijn om het te ontwikkelen specialisme verder te brengen. Het raakt zowel de technische innovatie als de sociale innovatie: het 'slimmer samen werken' door middel van organisatienetwerken.

Harmoniseren en standaardiseren

Voor grootschalig brandweeroptreden gaan we de werkwijzen harmoniseren en de middelen standaardiseren. En we starten met de visieontwikkeling van technische hulpverlening waarin de basisbrandweezorg, grootschalig en specialistisch brandweeroptreden op één lijn worden gebracht, zodat vraagsturing als één geheel kan functioneren. We sluiten aan bij de bestaande visies voor brandbestrijding, incidentbestrijding ongevallen gevaarlijke stoffen en waterongevallen (inclusief bestrijding scheepsincidenten) en werken deze verder uit. We doen dit in samenspraak met de vakgroepen en netwerken.

Het thema Slim is succesvol als de opgerichte K&E netwerken innovatief werken.

Samenvatting: slim

- Het K&E netwerk is gebaseerd op 'kennis' (*knowledge*) en draagt bij aan het vakbekwaam worden en blijven van vaardigheden basisbrandweezorg (*skillbased*) en aan het opstellen van procedures (*rulebased*) in relatie tot het specialisme (en GBO). Het K&E netwerk is zelflerend en zelforganiserend op basis van de gestelde doelen en is extern georiënteerd: wat kunnen wij voor omgeving en partners doen en wat kunnen omgeving en partners voor ons doen.
- In aanvulling op de visie IBGS worden op gelijke wijze ook voor Technische Hulpverlening, Brandbestrijding, en Waterongevallen (inclusief bestrijding scheepsincidenten) de bestaande visies verder ontwikkeld ten behoeve van grootschalig en specialistisch optreden; in samenspraak met de netwerken en vakgroepen.
- De K&E netwerken zijn innovatief (sociaal, technisch, strategisch).

Hoofdstuk 5 Regie

We houden regie op wat we doen en wat we bereiken

De RBC heeft de regie. Op basis van de landelijke inventarisatie van de (brandweer)risico's stelt de raad gezamenlijk doelen vast en koppelt deze op aan de K&E netwerken. Deze gaan er vervolgens mee aan de slag, creëren, ontwikkelen en produceren. De keuzes van de RBC zijn terug te zien op regionaal, interregionaal en landelijk niveau.

De netwerkregisseur legt namens het betreffende netwerk verantwoording af aan de RBC over de bereikte resultaten en de bestede middelen. De RBC stuurt vervolgens bij. Op basis van deze cyclus blijven we leren en innoveren. In en van de praktijk.

Daaroverheen ligt nog een ander sturingsmodel, namelijk sturen op de volgende twee vragen: doen we de dingen goed én doen we de goede dingen? Met andere woorden: voldoen de ontwikkelde specialismen nog aan de vraag? Of moet er iets anders worden ontwikkeld wat wel voldoet aan de nieuwe inzichten?

Het landelijk financieringsmodel waarin zowel de begroting als de dekking staan beschreven voor grootschalig en specialistisch brandweeroptreden, biedt tevens de kaders voor de RBC voor het landelijk financieren van activiteiten. Zoals het ontwikkelen van specialismen en de daaraan gekoppelde K&E netwerken.

Regie en sturing vanuit de RBC en vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten tussen de RBC, de verschillende regio's waar de landelijke specialismen zijn ondergebracht en het IFV. Dit alles binnen de bestuurlijke en financiële kaders. Ook wordt gedacht aan 'portefeuillehouderschap' voor de verschillende specialismen. Voorbeeld: voor het nu ontwikkelde landelijke specialisme Technische Hulpverlening is de regio Hollands Midden coördinator.

Het thema Regie is succesvol als de RBC in gezamenlijkheid doelen kan stellen op basis van de risico's.

Samenvatting: regie

- De RBC stuurt op de doelen op basis van de brandweerrisico's en stelt middelen beschikbaar. De keuzes van de RBC zijn terug te zien op regionaal, interregionaal en landelijk niveau.
- De K&E netwerken voeren activiteiten uit om de doelen te bereiken.
- De netwerkregisseur legt namens het betreffende K&E Netwerk verantwoording af aan de RBC over de bereikte resultaten en de bestede middelen. De RBC stuurt vervolgens bij (beheers- en bestuur cycli GBO en SO) en / of stelt nieuwe doelen.
- De gewenste situatie (zoals beschreven in dit document) is een startsituatie, we blijven innoveren en ontwikkelen. Dat doen we door van onze fouten te leren.
- De specialismen worden in de praktijk verder ontwikkeld.
- Er is een financieringsmodel bestaande uit een begroting en dekking.
- We leggen de afspraken vast in samenwerkingsovereenkomsten tussen de RBC, de regio's en het IFV, binnen de bestuurlijke kaders.

Hoofdstuk 6 De aanpak

Wat gaan we doen?

Aan de hand van de vier thema's (risicogericht, samen, slim en regie) wordt in dit hoofdstuk kernachtig beschreven wat nodig is om de gewenste situatie voor grootschalig brandweeroptreden en specialistisch brandweeroptreden' de komende jaren te realiseren. En we benoemen concreet enkele activiteiten en projecten die in 2015 zijn of worden opgestart.

In de vier voorliggende hoofdstukken is de 'gewenste situatie' beschreven. Maar om bij dat punt te komen zal de komende jaren (2015 – 2018), in samenwerking met het veld, een groot aantal activiteiten en projecten worden uitgevoerd die gezamenlijk zorgen voor de implementatie van het bovenregionale brandweeroptreden. Deze activiteiten en projecten, ondergebracht bij het programma Samen werken aan grootschalig en specialistisch brandweeroptreden, worden in aparte project- en activiteitenplannen beschreven met bijbehorende begroting. Een belangrijk onderdeel van dit programma is de communicatie rondom de implementatie van grootschalig- en specialistisch optreden.

Risicogericht

- We brengen landelijk de brandweerrisico's per taakgebied (brandbestrijding, technische hulpverlening incidentbestrijding gevaarlijke stoffen, waterongevallen) in kaart.
- De brandweerrisicokaarten worden onder verantwoordelijkheid van de Programmaraad Risicobeheersing opgesteld.
- Per taakgebied komt er een projectgroep waarin zowel mensen van Risicobeheersing als van incidentbestrijding zitten.
- Bij het opstellen van de landelijke brandweerrisicokaarten wordt onder meer gebruik gemaakt van verschillende informatiebronnen, waaronder Big Data. Hiervoor sluiten we aan bij de projectgroep Business Intelligence en de projectgroep Rem Brand.
- De RBC krijgt per taakgebied een voorstel welke risico's op regionaal, interregionaal en landelijk niveau moeten worden opgepakt.
- In 2015 wordt hiervoor kwartier gemaakt: onderzoek naar lopende relevante projecten, vaststelling van de definitieve resultaatdefinitie.

2015

- Kwartier maken landelijk brandweerrisicoprofiel.

2016 en 2017

- Ontwikkeling landelijk brandweerrisicoprofiel.
- Koppeling met diverse informatiebronnen.

Samen

- Per risicocategorie en taakgebied worden in opdracht van de Programmaraad Incidentbestrijding doelen uitgewerkt (waar willen we ons op richten).
- Voor landelijke risico's gaat het om specialistisch optreden. Voor interregionale risico's gaat het om het grootschalig brandweeroptreden.
- De doelen richten zich op bijvoorbeeld risicobeheersing, incidentbestrijding en/of vakbekwaamheid op strategisch, tactisch en/of operationeel niveau. Aan de doelen wordt een financieel kader gekoppeld.
- Om de doelen te kunnen omzetten naar resultaten worden Kennis & Expertisenetwerken (K&E netwerken) gevormd van specialisten uit verschillende netwerken en vakgroepen van Brandweer Nederland.
- Jaarlijks koppelt dit K&E netwerk via de netwerkregisseur aan de programmaraad terug welke doelen zijn behaald. De programmaraad kan dan bijsturen.
- Eén van de doelen kan het oprichten van een operationeel specialistische eenheid zijn. Zoals het specialisme Technische Hulpverlening.
- De kennis en expertise uit het organisatienetwerk kan ook operationeel worden ingezet om te adviseren bij incidenten.

2015

- Implementatie STH. Voorzien is dat medio 2015 STH operationeel zal zijn.
- Ontwikkelen van het bovenregionale specialisme Natuurbrandbestrijding.
- Ontwikkelen van logistieke samenwerking (vormgeven).
- Ontwikkelen van doctrine GBO; een organisatieplan en een leidraad GBO.
- Start van het vormgeven van de K&E netwerken (waaronder GBO).

2016 e.v.

- Ontwikkelen van de specialismen Natuurbrandbestrijding, Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen en Waterongevallen.

Slim

- Systeemdefinitie/behoeftestelling watertransportsysteem, inclusief aanbesteding.
- We ontwikkelen voor de vier kerntaken landelijke visies. Het gaat dan om: Brandbestrijding, Technische Hulpverlening, Waterongevallen (inclusief scheepsincidenten) en Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen. In deze visies worden brandweerbasiszorg, grootschalig brandweeroptreden en specialistisch optreden met elkaar in lijn gebracht. De visies worden ontwikkeld door een projectgroep in opdracht van de programmaraad Incidentbestrijding. We beginnen met de visie op technische hulpverlening.
- We gaan op sociaal, technisch en strategisch niveau innoveren om onze samenwerking slimmer te maken.

2015

- Visieontwikkeling Technische Hulpverlening in relatie met basisbrandweerbasiszorg, grootschalig en specialistisch brandweeroptreden.
- Systeemdefinitie/behoefte stelling watertransportsystemen.

2016 e.v.

- Visieontwikkeling op de drie andere kerntaken van de brandweer: brandbestrijding, Waterongevallen en Incidenten Gevaarlijke Stoffen.
- P-Innovatie: van functie naar taakgerichte organisatie.
- Aanbesteding concept Watertransport.

Regie

- Elk jaar leggen de K&E netwerken aan de programmaraad Incidentbestrijding verantwoording af over de uitgevoerde acties om de doelen te bereiken (zie ook bij Samen).
- Eens in de vier jaar worden de inspanningen en de resultaten geëvalueerd en wordt een nieuw vierjarig beleidskader opgezet.
- De RBC stelt het beleidskader vast.
- De RBC biedt het Veiligheidsberaad de evaluatie en het beleidskader aan.
- We ontwikkelen een financieringsmodel waarmee we onze samenwerking gaan bekostigen.

2015

- Inrichten van beleids- en kwaliteitscyclus voor de interregionale activiteiten, die aansluit op de bestaande beleidscyclus gebaseerd op de Wet veiligheidsregio's (landelijk en regionaal).
- Ontwikkelen van een financieringsmodel (bestaande uit begroting en dekking) waarmee we onze bovenregionale samenwerking gaan bekostigen.
- In de afzonderlijk te ontwikkelen projectplannen nemen we de beoogde effecten mee.

2016 e.v.

- Het brandweerrisicoprofiel koppelen aan het (meerjarig) beleid op het terrein van grootschalig en specialistisch brandweeroptreden.

Colofon

In opdracht van de Raad van Brandweercommandanten is het programma *Samen werken aan grootschalig en specialistisch optreden Brandweer Nederland* opgezet. Het programma, waarvan deze blauwdruk de grote lijnen schetst, wordt de komende jaren uitgerold en is ondergebracht bij de Programmaraad Incidentbestrijding. Een stuurgroep onder leiding van portefeuillehouder Anton Slofstra begeleidt het programma.

Zie voor meer informatie: www.brandweernederland.nl/samengrensverleggend

© juni 2015

Samen grensverleggend

**Grootschalig en specialistisch
optreden Brandweer Nederland**

www.brandweernederland.nl/samengrensverleggend

Versie 1.0 juni 2015